27 APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF2383

[Total No. of Pages : 4

[6632]-45

Fifth Year B.A. LL.B. (Five Year Law Course)

LC - 0901 : CIVIL PROCEDURE CODE

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *From Part A, Answer any three questions. Each question carries 15 marks.*
2) *From Part B, Answer any two questions. Each question carries 10 arks.*
3) *From Part C, Answer any three questions. Each question carries 5 marks.*
4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A **[3×15=45]**

Q1) What is meant by Written Statement? What are the rules relating to written statements?

Q2) What is temporary injunction? Explain the grounds on which court can grant Temporary Injunction.

Q3) Who is an indigent person? Explain the procedure for filing a suit by an indigent person.

Q4) Explain the maxim 'Law helps the vigilant and not those who sleep over their rights.' Discuss its relevance under the Limitation Act, 1963.

Q5) When receiver can be appointed in the proceedings by the court? What are his powers, duties and liabilities?

P.T.O.

CLWP012101 123.63.142.18 27/04/2026 09:39:54

PART - B

[2×10=20]

Q6) State the provisions regarding reference, revision and review.

Q7) Critically examine the doctrine of Res Judicata and Res sub-judice.

Q8) Write detailed note on Jurisdiction and Place of suing relating to civil courts.

Q9) Discuss the effect of fraud and mistake on the computation of limitation under the Limitation Act, 1963

PART - C

Q10) Write short notes (Attempt any Three): **[3×5=15]**

a) Interlocutory orders

b) Legal disability

c) Framing of Issue

d) Necessary Party

e) Acquisition of ownership by possession

CLWP012101 123.63.142.18 27/04/2026 09:39:54

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

PF2383

[6632]-45

Fifth Year B.A. LL.B. (Five Year Law Course)

LC - 0901 : CIVIL PROCEDURE CODE

(2017 Pattern) (Semester - IX)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :-
1) भाग-अ मधून कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नास 15 गुण आहेत.
2) भाग-ब मधून कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नास 10 गुण आहेत.
3) भाग-क मधून कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नास 5 गुण आहेत.
4) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग-अ **[3×15=45]**

प्र.1) "लिखित निवेदन" म्हणजे काय? लिखित निवेदनासंबंधीचे नियम कोणते आहेत? स्पष्ट करा.

प्र.2) "तात्पुरता मनाई हुकूम" म्हणजे काय? कोणत्या आधारांवर न्यायालय तात्पुरता मनाई हुकूम देऊ शकते, हे स्पष्ट करा.

प्र.3) 'निर्धन व्यक्ती' (Indigent Person) कोण आहे? 'निर्धन व्यक्तीने' दावा दाखल करण्याची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.

प्र.4) 'कायदा जागरूक व्यक्तींना मदत करतो, आपल्या हक्कांवर निद्रिस्त व्यक्तीस नाही' या सिद्धांताचे स्पष्टीकरण द्या. मुदत कायदा, 1963 (Limitation Act, 1963) अंतर्गत त्याचे महत्त्व याची चर्चा करा.

प्र.5) न्यायालयीन कार्यवाहीत 'रिसीव्हर' (प्राप्तकरता) ची नियुक्ती कधी केली जाऊ शकते? त्याचे अधिकार, कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या काय आहे?

CLWP012101 123.63.142.18 27/04/2026 09:39:54

भाग-ब

[2×10=20]

प्र.6) निर्देश, पुनरीक्षण आणि पुनरावलोकन यासंबंधीच्या तरतुदी सांगा.

प्र.7) 'पूर्व न्याय' आणि 'लंबित न्याय' या सिद्धांताचे समालोचनात्मक परीक्षण करा.

प्र.8) दिवाणी न्यायालयांचे अधिकारक्षेत्र आणि दावा दाखल करण्याच्या ठिकाणा संबंधी सविस्तर टीप लिहा.

प्र.9) मुदत कायदा, 1963 (Limitation Act, 1963) अंतर्गत फसवणूक वा चूक याचे मुदत गणनावर होणारा परिणाम याची चर्चा करा.

भाग-क

प्र.10) टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन सोडवा) : [3×5=15]

अ) अंतरिम आदेश

ब) कायदेशीर अपंगत्व

क) वाद-प्रश्न निश्चित करणे

ड) आवश्यक पक्षकार

इ) ताब्याच्या आधारावर मालकी हक्काची प्राप्ती

CLWP012101 123.63.142.18 27/04/2026 09:39:54

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF-2384

[Total No. of Pages : 4

[6632]-46

Fifth Year B.A. LL.B.

(Five Year Course)

LC 0902 : Interpretation of Statutes

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Each Question in Part A is for 15 Marks. Answer any three questions from Part A.*
2) *Each Question in Part B is for 10 Marks. Answer any two questions from Part B.*
3) *Answer question No. 10 from Part C as directed. The question No. 10 is for 15 marks.*

PART - A

[3 × 15 = 45]

Q1) Is there a difference between interpretation of Statute and Construction of Statutes? Explain with the help of relevant examples supporting your answer.

Q2) Explain in detail the Literal Rule of Interpretation and its off-shoots. Give examples of judgements where the Courts have used literal rule of interpretation.

Q3) Critically evaluate the rule of interpreting mandatory provisions, directory provisions. conjunctive provisions and disjunctive provisions. Give relevant examples to support your answer.

Q4) Elaborate the rules of interpreting the Jurisdiction of Courts. The rules of interpreling the extent and exclusion of Jurisdiction. Cite case laws supporting your elaboration.

Q5) What are various external aids of Interpretation, support your answer with relevant case laws.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) What is the rule of interpreting taxing and penal statutes? Support your answer with relevant examples.

Q7) What is the legal effect of a repealed statute? Cite relevant provisions and case laws to support your explanation.

Q8) Critically evaluate various modes of interpretation of the Constitution. Give examples of such modes used by the Supreme Court of India.

Q9) What is the purpose and object of the General Clauses Act? Summarise briefly the provisions of General Clauses Act and its relevance in interpreting the statutes.

P.T.O.

PART - C

Q10) **Write Short Notes on any three of the following :** **[3 × 5 = 15]**

a) Classification of Statutes

b) Meaning of Strict and Liberal Interpretation

c) Definitions as an internal aid

d) Statute to be read as a whole

e) Interpretation of Remedial Statutes

◆ ◆ ◆

CLWP012101
123.63.142.18 29/04/2026 09:31:09

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

PF-2384

[6632]-46
Fifth Year B.A. LL.B.
(Five Year Course)
LC 0902 : Interpretation of Statutes
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना : 1) *भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.*

2) *भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.*

3) *भाग–क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे निर्देशानुसार उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.*

भाग – अ

[3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) इंटरप्रिटेशन आणि कन्स्ट्रकशन यात फरक आहे का? संबंधित उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) लिटरल रुल ऑफ इंटरप्रिटेशन, आणि त्याचे उपप्रयोग सविस्तरपणे स्पष्ट करा. न्यायालयांनी लिटरल रुल ऑफ इंटरप्रिटेशन, वापरलेल्या निकालांची उदाहरणे द्या.

प्रश्न 3) अर्निवार्य (मेन्डेटरी) तरतूदी, निर्देशात्मक (डायरेक्टरी) तरतुदी, संयोजक – (क्न्जंकटीव) आणि विच्छेदक (डीसजंकटीव) तरतुदींचे विश्लेषण करा. आपल्या उत्तरास पूरक अशी उदाहरणे द्या.

प्रश्न 4) न्यायालयांच्या अधिकारक्षेत्राचा अर्थ लावण्याचे नियम, अधिकारक्षेत्राची व्याप्ती आणि बहिष्कार यांचा अर्थ लावण्याचे नियम विस्तृत करा. तुमच्या स्पष्टीकरणाचे समर्थन करणारे नायायालयीन निर्णय उद्धृत करा.

प्रश्न 5) इंटरप्रिटेशनचे विविध एक्स्टरनल एड्स काय आहेत, संबंधित न्यायालयीन निर्णयासह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.

भाग – ब

[2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) कर आकारणी व दंडात्मक अधिनियमांच्या अर्थबोधाचे – इंटरप्रिटेशनचे नियम कोणते आहेत? उदाहरणासहीत स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) रद्द म्हणजे रिपील केलेल्या कायद्याचा परिणाम काय आहे? तुमच्या स्पष्टीकरणाचे समर्थन करण्यासाठी संबंधित तरतुदी आणि न्यायालयीन निर्णयासह उद्धृत करा.

प्रश्न 8) संविधानाच्या अर्थ लावण्याच्या विविध पद्धतींचे टीकात्मक मूल्यांकन करा. भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने वापरलेल्या अशा पद्धतींची उदाहरणे द्या.

प्रश्न 9) सर्वसाधारण वाक्खंड अधिनियम चा (जनरल क्लौसेस एक्टचा) उद्देश स्पष्ट करा व त्याचा तरतुदींचा सारांश द्या आणि कायद्यांचा अर्थ लावण्यासाठी त्याची प्रासंगिकता स्पष्ट करा.

 P.T.O.

CLWP012101 [23.63.142.18 29/04/2026 09:31:09]

भाग – क

प्रश्न *10)* खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा. **[3 × 5 = 15]**

अ) अधिनियमांचे वर्गीकरण

ब) स्ट्रीकट आणि लीबल इंटरप्रिटेशन मधला फरक

क) व्याख्या एक इंटर्नल एड

ड) अधिनियम पूर्ण वाचणे – स्टेट्युट टू बी रेड एस ए होल

इ) उपचारात्मक नियमांचे (रेमिडीयल लेजीसलेशन) चे इंटरप्रिटेशन

◆ ◆ ◆

CLWP012101 123.63.142.18 29/04/2026 09:31:09

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

[Total No. of Pages : 4

PF-2385

[6632]-47

F.Y. B.A. LL. B.

(Five Year Course)

LC-0903: Environmental Law

(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
3) *Answer question No.10 from Part-C as directed. The question No. 10 is for 15 marks.*

CLWP012101 [3]23.63.13.18 02/05/2026 09:35:01

PART - A

[3 × 15 = 45]

Q1) Discuss the role of judiciary in the evolution of environmental law in India with the help of relevant case law.

Q2) What are the types of pollution? Discuss the causes of pollution and explain, in brief, how the environmental law framework in India addresses the same.

Q3) Discuss the relevance of the Rio Conference on Environment and Development 1992 on the development of environmental law in India.

Q4) Explain the role and functions of Central Pollution Control Board and State Pollution Control Board.

Q5) Discuss the background, facts, ruling, and impact of *Narmada Bachao Andolan* v *UOI.*

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) Discuss how the judiciary has balanced the right to trade and profession under Article 19 of the Indian Constitution with the protection of the environment.

Q7) Discuss the implementation of polluter's pay principle and the public trust doctrine in India.

Q8) Explain how the water resources are protected in India through the provisions of the Water Act.

Q9) Discuss the protection of biodiversity under the Biological Diversity Act 2002.

P.T.O.

PART-C

Q10) Write Short Notes on (any three) : **[3 × 5 = 15]**

a) Kundankulam Nuclear Power Project

b) Trail Smelter Arbitration

c) Environmental Impact Assessment

d) Bhopal Gas Tragedy

e) Noise Pollution

♦ ♦ ♦

CLWP012101
123.63.142.18 02/05/2026 09:35:01
CLWP012101
123.63.142.18 02/05/2026 09:35:01
CLWP012101
123.63.142.18 02/05/2026 09:35:01

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

PF-2385

[6632]-47
F.Y. B.A. LL. B.
(Five Year Course)
LC-0903: Environmental Law
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ: 3 तास] *[एकूण गुण: 80*

सूचना :

1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
3) भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे निर्देशानुसार उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

CLWP012101 [6632]-47 18/02/2026 09:35:10

भाग-अ

[3 × 15 = 45]

Q1) भारतातील पर्यावरण कायद्याच्या उत्क्रांतीमध्ये न्यायव्यवस्थेच्या भूमिकेची संबंधित न्यायालयीन निर्णयांच्या साहाय्याने चर्चा करा.

Q2) प्रदूषणाचे प्रकार काय आहेत? प्रदूषणाच्या कारणांवर चर्चा करा आणि भारतातील पर्यावरण कायद्याची चौकटीत कशी उपाययोजना केली जाते ते थोडक्यात सांगा.

Q3) भारतातील पर्यावरण कायद्याच्या विकासावर 1992 च्या पर्यावरण व विकासावरील रिओ परिषदेच्या प्रभाव व प्रासंगिकतेवर चर्चा करा.

Q4) केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ आणि राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची भूमिका व कार्ये समजावून सांगा.

Q5) नर्मदा बचाव आंदोलन विरुद्ध भारत सरकार या निर्णयाची पार्श्वभूमी, वस्तुस्थिती, निकाल आणि प्रभाव यावर चर्चा करा.

भाग-ब

[2 × 10 = 20]

Q6) भारतीय न्यायव्यवस्थेने भारतीय संविधानाच्या कलम 19 अन्वये व्यापार व व्यवसायाच्या अधिकाराचा समतोल पर्यावरण रक्षणाशी कसा साधला आहे याची चर्चा करा.

Q7) भारतातील 'प्रदुषकाने भरपाई देण्याचा सिद्धांत' आणि 'सार्वजनिक विश्वासाचा सिद्धांत' यांच्या अंमलबजावणीवर चर्चा करा.

Q8) जल कायद्यातील तरतुदींद्वारे भारतातील जलस्त्रोतांचे संरक्षण कसे केले जाते हे स्पष्ट करा.

Q9) जैवविविधता अधिनियम 2002 अन्वये जैवविविधतेच्या संरक्षणाबाबत चर्चा करा.

P.T.O.

भाग–क

Q10) कोणत्याही तीनवर संक्षिप्त टिपणे लिहा : [3 × 5 = 15]

अ) कुंडनकुलम अणुऊर्जा प्रकल्प

ब) ट्रेल स्मेल्टर लवाद

क) पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन

ड) भोपाळ गॅस दुर्घटना

इ) ध्वनी प्रदूषण

◆ ◆ ◆

CLWP012101 123.63.142.18 02/05/2026 09:35:01

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF2423

[Total No. of Pages : 4

[6632]-87

Fifth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)

DRAFTING PLEADING AND CONVEYANCE

LP-0904 : Practical Training Paper III

(2017 Pattern) (Semester - IX) (Theory)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
3) *Answer Q.no. 10 from Part-C as directed. The Q.no. 10 is for 15 marks.*
4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A **[3×15=45]**

Q1) Draft an Agreement for sale of flat in society belonging to Mr. J. He intends to sale it to Mr. 'X' along with existing charge of financial Institution.

Q2) Discuss in detail the pleading process.

Q3) Draft the complaint regarding defective washing machine to be filed in District consumer redressal forum in Pune.

Q4) Draft a criminal complaint on behalf of wife u/s 498-A of IPC in the court of Judicial magistrate first class.

Q5) Draft a written statement in suit filed for recovery of money for machinery sold to Prago Co. Pvt.Ltd., by Lintas Automation.

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

Q6) Draft a sale deed for commercial property in a Business complex.

Q7) Draft an Agreement to transfer shares of Beta Private Limited company by Mr. A in favour of his Brother.

Q8) Draft a Notice under S.80 of civil procedure code.

Q9) Draft a Joint petition for divorce by mutual consent.

PART - C

Q10) Write a short note on any three **[3×5=15]**

a) Rules of pleadings

b) Affidavit

c) Caveat

d) Probate

e) Search and title report

ⓘⓘⓘⓘ

CLWP012101 123.63.142.18 05/05/2026 09:31:31

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

PF2423

[6632]-87

Fifth Year B.A. LL.B. (Five Year Course)
DRAFTING, PLEADING AND CONVEYANCE
LP-0904 : Practical Training Paper III
(2017 Pattern) (Semester - IX) (Theory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :-
1) भाग 'अ' मधून कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
2) भाग 'ब' मधून कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
3) निर्देशानुसार प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्र. 10 साठी 15 गुण आहेत.
4) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग-अ [3×15=45]

प्र.1) श्री.जे. यांच्या सोसायटी मधील सदनिका विक्रीसाठी कराराचा मसुदा तयार करा. वित्तीय संस्थेच्या विद्यमान प्रभारासह श्री एक्स यांना प्लॅट विकण्याचा त्यांचा मानस आहे.

प्र.2) दिवाणी दाव्याच्या प्रक्रीयेची सखोल चर्चा करा.

प्र.3) सदोष वाशींग मशीनबाबत पुण्यातील ग्राहक तक्रार निवारण मंचात तक्रार दाखल करा.

प्र.4) पत्नीच्या वतीने न्यायदंडाधिकारी प्रथमवर्ग न्यायदंडाधिकारी यांच्या न्यायालयात आयपीसी च्या 498-अ अंतर्गत फौजदारी तक्रारीचा मसुदा तयार करा.

प्र.5) लिंटास ऑटोमेशन ने प्रागो कंपनीस मशीन विक्री केल्यावर बाकी रक्कम वसुल करणेसाठी दावा दाखल केले आहे. तरी प्रागो कंपनीतर्फे त्यावर लेखी उत्तर तयार करा.

भाग–ब

[2×10=20]

प्र.6) व्यवसायीक संकुलातील व्यवसायीक मालमत्तेसाठी विक्री कराराचा मसुदा तयार करा.

प्र.7) श्री 'ए' द्वारे त्यांच्या भावाच्या नावे बीटा प्रायव्हेट लिमीटेड कंपनीचे समभाग हस्तांतरीत करण्यासाठी कराराचा मसुदा तयार करा.

प्र.8) सिव्हील प्रोसीजर कोडच्या कलम 80 अंतर्गत नोटीस तयार करा.

प्र.9) परस्पर संमतीने घटस्फोटासाठी संयुक्त याचिका तयार करा.

भाग–क

प्र.10) कोणत्याही 3 चे मसुदे लिहा. [3×5=15]

अ) दिवाणी दाव्याचे नियम

ब) प्रतिज्ञापत्र

क) कॅव्हेट

ड) प्रोबेट

इ) शोध आणि शिर्षक अहवाल

ⓘⓘⓘⓘ

CLWP012101 123.63.142.18 05/05/2026 09:31:31

APR 2026

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF-2387

[Total No. of Pages : 4

[6632]-49
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
LO-0906 : PRINCIPLES OF TAXATION LAW
(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from part 'A'. Each question in part 'A' is for 15 Marks.*
2) *Answer any two questions from part 'B'. Each question in part 'B' is for 10 Marks.*
3) *Answer any three questions from part 'C'. Each question in part 'C' is for 5 marks.*

PART - A
[3 × 15 = 45]

Q1) What do you mean by Capital Asset & explain the long term capital gain and short term capital gain.

Q2) Define 'Agricultural Income'. Discuss any five Income which are considered as Agricultural incomes.

Q3) Define the concept of 'Tax'. Explain the objectives and characteristics of Law of Taxation.

Q4) Define Perquisites. Explain any Five perquisites and its tax liability.

Q5) Enlist the expenses and Incomes which are inadmissible while computing the income under the head "Income from Business or Profession"?

PART - B
[2 × 10 = 20]

Q6) Discuss Income from Salary and Income from House Property.

Q7) Discuss the deductions from gross total income under the Income Tax Act, of 1961.

Q8) Explain the concept of GST. Discuss its Advantages and Disadvantages of GST.

Q9) Write detailed note on appointment of various officers under IGST scheme of IGST Act.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

Q5) Explain the various modes by which a trustee may vacate his office under the Indian Trusts Act, 1882.

Q6) Explain the difference between Trust and Contract.

Q7) Explain the meaning of fiduciary relationship. Discuss its nature and essential elements.

Q8) Define Charitable Purposes and explain their scope under the Maharashtra Public Trusts Act, 1950.

Q9) Explain the maxim "Equity follows the law" with suitable illustrations.

PART - C

Q10) Write Short Notes on (any two) **[2×5=10]**

a) Disabilities of Trustees

b) Rights of the Beneficiary

c) Dharmada

d) Change report

CLWP012101 123.63.142.18 07/05/2026 09:37:21

Total No. of Questions : 10]

APR 2026

PF-2387

[6632]-49
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
LO-0906 : PRINCIPLES OF TAXATION LAW
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग 'अ' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'अ' मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.*
2) *भाग 'ब' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'ब' मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.*
3) *भाग 'क' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'क' मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.*

भाग - अ [3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) भांडवली मालमत्तेचा अर्थ काय आहे आणि दीर्घकालीन भांडवली नफा आणि अल्प मुदतीचा भांडवली नफा स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 'कृषी उत्पन्न' ची व्याख्या करा. कृषी उत्पन्न समजल्या जाणाऱ्या कोणत्याही पाच उत्पन्नांची चर्चा करा.

प्रश्न 3) 'कर' संकल्पनेची व्याख्या करा. कर आकारणी कायद्याची उद्दिष्टे आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) अनुलाभांची व्याख्या करा. कोणत्याही पाच परक्विझिट्स आणि त्याची कर दायित्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) "व्यवसाय किंवा व्यवसायातून उत्पन्न" या शीर्षकाखाली उत्पन्नाची गणना करताना जे खर्च आणि उत्पन्न अस्वीकार्य आहेत त्यांची यादी करा?

भाग - ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) पगारातून मिळणारे उत्पन्न आणि घराच्या मालमत्तेतून मिळणारे उत्पन्न यावर चर्चा करा.

प्रश्न 7) 1961 च्या आयकर कायदा अंतर्गत एकूण एकूण उत्पन्नातून वजावटीची चर्चा करा.

प्रश्न 8) GST ची संकल्पना स्पष्ट करा. GST चे फायदे आणि तोटे चर्चा करा.

प्रश्न 9) IGST कायद्याच्या IGST योजनेअंतर्गत विविध अधिकाऱ्यांच्या नियुक्तीवर तपशीलवाद नोंद लिहा.

भाग - क [3 × 5 = 15]

प्रश्न 10) कोणत्याही तीन टिपा लिहा.

अ) जीएसटी रिटर्नच्या देय तारखा

ब) ई-भरणे

क) जीएसटी कौन्सिलची कार्ये

ड) शून्य-रेटेड पुरवठा

इ) ऑडिट

CLWP012101 123.63.142.18 07/05/2026 09:36:15

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PF-2389

[Total No. of Pages : 4

[6632]-51
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
LO-0908 : LAND LAW - I
(2017 Pattern) (Semester - IX)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
3) *Answer any three from Part C. Each question in Part C is for 5 Marks.*

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Discuss the provisions related to the appointment, jurisdiction, and the procedure for disposal of applications before the Competent Authority under the Maharashtra Rent Control Act, 1999.

Q2) Discuss the aims and objectives of the Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.

Q3) Explain the duties and responsibilities of a promoter under the Maharashtra Ownership Flats (Regulation of the Promotion of Construction, Sale, Management and Transfer) Act, 1963.

Q4) Discuss apartment ownership as heritable and transferable property under the Maharashtra Apartment Ownership Act, 1970.

Q5) Write a note on the contents and implementation of Development Plans under Sections 21, 22, and 42 of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Discuss the objectives and scope of the Maharashtra Ownership Flats (Regulation of the Promotion of Construction, Sale, Management and Transfer) Act, 1963.

Q7) Explain the declaration process under Section 11 of the Maharashtra Apartment Ownership Act, 1970.

Q8) "Explain the registration process for real estate projects under the Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.

Q9) What premises are exempted from the application of the Maharashtra Rent Control Act, 1999? Explain how these exemptions are classified.

PART - C [3 × 5 = 15]

Q10) **Write short notes on any three.**

a) Define Licensee under the Maharashtra Rent Control Act, 1999.

b) Contents of deed of apartment under the Maharashtra Apartment Ownership Act, 1970).

c) Define carpet area under the Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.

d) Functions of real estate agents under the Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.

e) Standard Rent under the Maharashtra Rent Control Act, 1999.

CLWP012101
123.63.142.18 07/05/2026 09:36:48

Total No. of Questions : 10]

PF-2389

[6632]-51
B.A. LL.B.
(Fifth Year of Five Years Law Course)
LO-0908 : जमीन कायदे - I
(2017 Pattern) (Semester - IX)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग क मधील कोणत्याही तीनची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*

भाग - अ [3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण अधिनियम, 1999 अन्वये सक्षम प्राधिकरणासमोर नियुक्ती, कार्यक्षेत्र आणि अर्जांची विल्हेवाट लावण्याच्या प्रक्रियेशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 2) स्थावर मालमत्ता (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 ची ध्येय आणि उद्दीष्टे यांची चर्चा करा.

प्रश्न 3) महाराष्ट्र मालकी हक्क (बांधकाम, विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरणाचे नियमन) अधिनियम, 1963 अंतर्गत प्रवर्तकाची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) महाराष्ट्र अपार्टमेंट मालकी कायदा, 1970 अंतर्गत अपार्टमेंटच्या मालकीची वारसा आणि हस्तांतरणीय मालमत्ता म्हणून चर्चा करा.

प्रश्न 5) महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगरचना अधिनियम, 1966 च्या कलम 21, 22 व 42 अन्वये विकास आराखड्यांची माहिती व अंमलबजावणी यासंबंधी टीप लिहा.

भाग - ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) महाराष्ट्र मालकी सदनिका (बांधकाम, विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण प्रोत्साहन नियमन) अधिनियम, 1963 ची उद्दिष्टे व व्याप्ती यांची चर्चा करा.

प्रश्न 7) महाराष्ट्र सदनिका मालकी कायदा, 1970 च्या कलम 11 अंतर्गत घोषणा प्रक्रिया स्पष्ट करा.

P.T.O.

APR 2026
CLWP012101 123.63.142.18 07/05/2026 09:36:48

प्रश्न 8) "रिअल इस्टेट (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 अंतर्गत रिअल इस्टेट प्रकल्पांसाठी नोंदणी प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्रश्न 9) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा, 1999 च्या अर्जातून कोणते बंधकामांना सूट देण्यात आली आहे? या सवलतींचे वर्गीकरण कसे केले जाते ते स्पष्ट करा.

भाग - क [3 × 5 = 15]

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :

अ) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत परवानाधारकाची व्याख्या करा.

ब) महाराष्ट्र अपार्टमेंट मालकी कायदा, 1970 अंतर्गत अपार्टमेंटची व्याख्या करा.

क) रिअल इस्टेट (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 अंतर्गत कार्पेट एरियाची व्याख्या करणे.

ड) रिअल इस्टेट (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 अंतर्गत रिअल इस्टेट एजंट्सची कार्ये.

इ) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत प्रमाणित भाडे.

CLWP012101 123.63.142.18 07/05/2026 09:36:48